

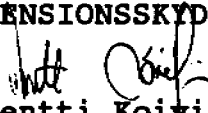
Till arbetspensionsanstalterna

ÖVERENSKOMMELSE OM SOCIAL TRYGGHET MELLAN FINLAND OCH GREKLAND

Överenskommelsen om social trygghet mellan Finland och Grekland träder i kraft 1.5.1991. Avtalstexten ingår som bilaga i cirkulär A 11/89. En särskild överenskommelse har ingåtts om tillämpningen av överenskommelsen.

I detta cirkulär redogörs för innehållet i överenskommelsen om social trygghet och dess tillämpningsöverenskommelse samt för den praktiska tillämpningen av överenskommelserna för arbetspensionernas del. Cirkuläret beskriver också kort pensionssystemen i Grekland i huvuddrag. Under 1991 kommer väldigt omfattande ändringar att göras i pensionsskyddet för löntagare. Ett särskilt meddelande följer när vi fått detaljerade uppgifter om ändringarna.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pentti Koivisto

Helena Tapio

Juridiska avdelningen

26.4.1991

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

1	ALLMÄNT	3
1.1	Tillämplig lagstiftning	3
1.2	Personer som omfattas av överenskommelsen	5
2	PENSIONSSKYDDET I GREKLAND	6
2.1	Pensionssystem	6
2.2	Pensioner	7
2.3	Finansiering	8
3	DE VIKTIGASTE PRINCIPERNA I ÖVERENSKOMMELSEN OM SOCIAL TRYGGHET	8
3.1	Jämställande av de fördragsslutande ländernas försäkringsperioder	9
3.2	Utbetalning av pension utomlands	9
3.3	Bestämmande av tillämplig lagstiftning	10
3.4	Undantag från regeln om tillämpning av sysselsättningslandets lagstiftning	10
3.4.1	Utsänd arbetstagare	10
3.4.1.1	Intyg om utsändning	11
3.4.2	Övriga undantag	13
4	RÄTT TILL PENSION OCH BESTÄMMANDE AV PENSION	14
4.1	Bestämmande av den grekiska pensionen	14
4.2	Bestämmande av den finska arbetspensionen	15
4.3	Beaktande av försäkringsperioder i tredje land	15
4.4	Samordning av förmåner	16
5	SÖKANDE AV PENSION OCH DATATRAFIKEN MELLAN DE FÖRDRAGSSLUTANDE LÄNDERNA	16
5.1	Sökande av pension	17
5.1.1	Förfarandet i Finland	17
5.1.2	Förfarandet i Grekland	18
5.1.3	Dröjsmålsförhöjning	18
5.2	Meddelande om beslut och om ändringar i uppgifterna om pensionstagaren eller i hans förhållanden	18
5.3	Förskott på pension och utbetalning av ett för stort belopp i pension	19
5.4	Anförande av besvär	20
5.5	Verkställande av läkarundersökningar	20
6	ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSERNA I ÖVERENSKOMMELSEN	20
7	FÖRTECKNING ÖVER DE I ÖVERENSKOMMELSEN AVSEDDA KONTAKTORGANEN	22

Juridiska avdelningen

26.4.1991

1

ALLMÄNT

På basis av överenskommelsen om social trygghet garanterar Finland och Grekland medborgarna i det andra fördragsslutande landet samma socialförsäkringsförmåner som sina egna medborgare. Överenskommelsen föreskriver också i vilketdera landet de personer som omfattas av överenskommelsen skall försäkras i varje enskilt fall. I överenskommelsen ingår dessutom sådana bestämmelser om uppkomsten av rätt till pension och om utbetalningen av pension som medför lindrigare villkor för erhållande av pension från de fördragsslutande länderna och tryggar utbetalningen av pension från det ena landet till det andra.

Bestämmelserna i överenskommelsen tillämpas också på förvärvsarbete i de fördragsslutande länderna som hänför sig till tiden före överenskommelsens ikraftträdande och på pensionsfall som inträffat före den dagen då överenskommelsen träder i kraft. Utbetalning av förmån med stöd av överenskommelsen kan likväl börja tidigast från den dagen då överenskommelsen träder i kraft.

För tillämpningen av överenskommelsen svarar i Finland social- och hälsovårdsministeriet och i Grekland ministeriet för social trygghet samt arbetsministeriet till den del överenskommelsen gäller arbetslöshetsförsäkringen och familjeförmånerna. Tillämpningen av överenskommelsen handhas dessutom av kontaktorgan, vilkas uppgifter finns närmare föreskrivna i tillämpningsöverenskommelsen. För pensionsärenden är kontaktorganen Pensionsskyddscentralen och Folkpensionsanstalten i Finland och socialskyddsanstalten eller IKA i Grekland.

1.1

Tillämplig lagstiftning

Enligt artikel 2 i överenskommelsen tillämpas överenskommelsen i Grekland på:

1. följande försäkringsbranscher inom det allmänna socialskyddssystemet för löntagare:

- ålderdom
- dödsfall
- arbetsoförmåga
- sjukdom
- moderskap

Juridiska avdelningen

26.4.1991

- olycksfall i arbete och yrkessjukdomar

2. särskilda socialskyddssystem för vissa arbetstagargrupper och företagare och socialskyddssystemet för lantbruksbefolkningen, vilka omfattar motsvarande försäkringsbranscher som det allmänna socialskyddssystemet för löntagare

3. arbetstagarnas arbetslöshetsförsäkring

4. arbetstagarnas familjeförmåner

I Finland tillämpas överenskommelsen på följande socialförsäkringsbranscher:

- arbetspensionssystemet
- folkpensionsförsäkring och allmän familjepensionsförsäkring
- försäkring mot olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar
- allmän folkhälso- och sjukhuservice
- sjukförsäkringen inklusive moderskaps-, faderskaps- och föräldraförsäkringen
- arbetslöshetsförsäkringen
- barnbidrag
- moderskapsunderstöd
- invalidvård

Arbetslöshetsförmåner och arbetslöshetspensioner betalas likväl inte ut från det ena fördragslutande landet till det andra.

Av de grekiska pensionssystemen omfattar överenskommelsen sålunda förutom det allmänna pensionssystemet för löntagare, som är det viktigaste pensionssystemet i Grekland, även de övriga grundpensionssystemen, såsom pensionsystemet för företagare och pensionssystemet inom lantbruksbranschen. Av grundpensionssystemen för särskilda yrkesbranscher gäller överenskommelsen om social trygghet likväl inte grekiska statens tjänstepensioner, ej heller sjömanspensionerna. För Finlands del omfattas motsvarande pensionssystem däremot av överenskommelsen. Överenskommelsen tillämpas likväl på sådana statligt och kommunalt anställda som inte står i tjänsteförhållande. Fastän pensionssystemet för tjänstemän blir utanför överenskommelsen, betalas de pensioner som beviljas enligt systemet ut från Grekland till Finland med stöd av överenskommelsen. (De grekiska tilläggs-pensionssystemen ingår inte i överenskommelsen om social trygghet, ang. detta se närmare punkt 2.1 sid. 6).

Juridiska avdelningen

26.4.1991

Den försäkrade har i regel rätt till sjukvård i det landet där han är bosatt. Enligt överenskommelsen har en utsänd arbetstagare jämte familjemedlemmar likväl rätt till sjukvård i sysselsättningslandet. Andra personer som tillfälligt vistas på den andra fördragsslutande partens territorium, t.ex. turister, har likaså rätt till sjukvård i landet, om de är i behov av omedelbar vård. Dessutom har pensionärer som är bosatta i Grekland och uppbär pension från Finland rätt till sjukvårdsförmåner i Grekland, om de betalar en viss sjukförsäkringsavgift till landet. Detsamma gäller deras familjemedlemmar. Avgiften uppgick år 1988 till 13.000 drakmer* per år och familj.

Med stöd av överenskommelsen kan ålderdomspensionens och familjepensionernas basdel enligt det finska folkpensionssystemet också beviljas person i Grekland, om villkoren i överenskommelsen uppfylls.

1.2

Personer som omfattas av överenskommelsen

Enligt artikel 3 i överenskommelsen tillämpas överenskommelsen både på de fördragsslutande parternas medborgare och på sådana andra personer som omfattas eller har omfattats av någondera fördragsslutande partens lagstiftning samt också på dem som härleder sin rätt från dessa personer.

Likställigheten mellan medborgarna enligt artikel 4 i överenskommelsen gäller endast medborgare i de fördragsslutande parterna. Med dem jämföras flyktingar och statslösa personer samt sådana personer som härleder sin rätt från medborgare i fördragsslutande part och från flykting eller statslös person. Specialbestämmelserna i överenskommelsen gör det således möjligt att begränsa rätten till socialförsäkringsförmåner för andra än de fördragsslutande ländernas medborgare.

* en grekisk drakma (GRD) = 0,021 FIM
(24.4.1991)

Juridiska avdelningen

26.4.1991

2

PENSIONSSKYDDET I GREKLAND

2.1

Pensionssystem

De viktigaste pensionssystemen i Grekland är det allmänna pensionssystemet för löntagare (infört 1951) och understöds-kass-systemen för löntagare och vissa egenföretagare.

Det allmänna pensionssystemet för löntagare omfattar de flesta löntagarna inom industrin, handeln och servicenäringsarna. Om en obligatorisk försäkring inte har tecknats för löntagaren, kan han ta en frivillig försäkring. En grekisk medborgare kan hålla sin försäkring i kraft på frivillig basis under den tid som han är bosatt utomlands. Det allmänna pensionssystemet förvaltas av IKA-socialskyddsanstalten, som också handhar förvaltningen av sjuk- och olycksfallsförsäkringen.

Understöds-kass-systemet för löntagare och vissa egenföretagare består av 65 understöds-kassor. Understöds-kassan kan ersätta pensionsskyddet enligt ovan nämnda allmänna pensionssystem eller endast erbjuda tilläggsskydd. De löntagare som inte tillhör någon enskild understöds-kassa måste ansluta sig till Löntagarnas allmänna understöds-kassa, TEAM. Varken understöds-kass-systemet för löntagare eller andra obligatoriska tilläggspensionsanordningar i understöds-kassorna omfattas av överenskommelsen om social trygghet mellan Finland och Grekland, men de pensioner som har intjänats enligt dessa system kan betalas ut till Finland tillsammans med pensionen enligt grundpensionssystemet. Eftersom pensionssystemen inte upptas i överenskommelsen, uppkommer rätt till pension och övriga förmåner och beviljas förmånerna enligt systemens egna bestämmelser.

Förutom ovan nämnda system har de statsanställda sitt eget pensionssystem. Det finns cirka 250 separata pensionssystem inom lokalförvaltningen. Också lantbruket har sitt eget pensionssystem. Hit hör lantbrukarna, lantbruksarbetarna, fiskarna, maskinköpmännen inom lantbruket, hantverkare och handelsmän som utövar sitt yrke i byarna på landsbygden samt alla de personer oavsett yrke som arbetar i små kommuner och som inte omfattas av något annat pensionssystem.

Eftersom det allmänna pensionssystemet för löntagare omfattar merparten av de förvärvs-

Juridiska avdelningen

26.4.1991

arbetande i Grekland, baserar sig följande redogörelse för pensionsskyddet i Grekland på detta system. Våldigt omfattande ändringar kommer att göras i pensionsskyddet för löntagare under 1991. Vi har ännu inte fått uppgifter om alla detaljer beträffande ändringarna, varför mottagarna av detta cirkulär kommer att få utförligare information senare.

2.2

Pensioner

Enligt det allmänna pensionssystemet för löntagare utges ålders-, invalid- och familjepension.

De löpande pensionerna justeras enligt ändringarna i statstjänstemännens löner.

Ålderspension betalas efter 15 försäkringsår till män som fyllt 65 år och kvinnor som fyllt 60 år. Pensionsåldern kan sänkas på flera olika grunder. För beräkning av pensionsbeloppet är de försäkrade indelade i 25 inkomstklasser (28 från början av 1992). I varje klass har en undre och en övre gräns för dagslönen fastställts, och halvvägs mellan dessa finns den pensionsgrundande lönen för inkomstklassen. Pensionen beräknas på medelinkomsten för de fem sista åren.

Ålderspensionen består av en grunddel och en tilläggsdel. Grunddelen utgör 30-70 procent av den pensionsgrundande lönen för den försäkrades inkomstklass. Tilläggsdelen börjar tillväxa efter det att den försäkrade fullgjort 10 försäkringsår och tillväxer då beroende på inkomstklass med 1-2,5 procent av den pensionsgrundande lönen för varje period om 300 arbetsdagar. Pensionen utökas med make- och barnförhöjning.

För att få invalidpension skall den försäkrade ha fullgjort minst 15 arbetsår eller 1500 arbetsdagar, av vilka de 300 sista dagarna skall infalla under den femårsperiod som föregår inträdet av arbetsoförmåga. För unga personer under 33 år som blivit arbetsoförmögna varierar kravet beträffande försäkringstid enligt ålder mellan 300 och 1500 dagar.

Om invaliditetsgraden är minst $\frac{2}{3}$, är pensionen lika stor som den ålderspension som den försäkrade intjänat. Delpension - 75 procent av full invalidpension - betalas när invaliditetsgraden är mindre än $\frac{2}{3}$ men minst 50 procent. Invalidpensionen börjar löpa när utbetalningen

Juridiska avdelningen

26.4.1991

av dagpenning från sjukförsäkringen har upphört. Dagpenning betalas i allmänhet under 180 dagar.

Rätt till familjepension har änka, arbetsoförmögen änklings och barn. Om förmånslåtare inte efterlämnar make och barn, kan pensionen betalas till någon annan anhörig som varit ekonomiskt beroende av förmånslåtare. För mottagande av familjepension gäller samma villkor beträffande försäkringstid som för mottagande av invalidpension. Därtill förutsätts att äktenskapet hade varat minst sex månader. Barnlös efterlevande make har inte rätt till pension, om förmånslåtare hade varit pensionerad när äktenskapet ingicks och äktenskapet inte hade varat två år.

Efterlevandepensionen utgör 70 procent av förmånslåtarens pension eller intjänade pensionsrätt. Pensionen indras om förmånstagaren ingår ett nytt äktenskap.

Barnpension betalas till dess att barnet fyllt 18 år, eller 25 år i fråga om studerande barn. Barnpensionen utgör 20 procent av förmånslåtarens pension eller pensionsrätt.

Familjepensionernas sammanlagda belopp får inte vara större än förmånslåtarens pension eller pensionsrätt. Om förmånslåtare inte efterlämnar någon make, får barnpensionernas sammanlagda belopp inte vara större än 80 procent av förmånslåtarens pension eller pensionsrätt.

2.3

Finansiering

Pensionerna finansieras genom försäkringspremier från de försäkrade och arbetsgivarna samt med stöd från staten. Den försäkrade erlägger i försäkringspremie 5,25 procent och arbetsgivaren 10,5 procent av den försäkrades pensionsgrundande lön. I juli 1991 höjs premierna till 5,75 och 11,5 procent. Staten svarar för den delen av pensionsutgifterna som inte täcks av försäkringspremierna.

3

DE VIKTIGASTE PRINCIPERNA I ÖVERENSKOMMELSEN OM SOCIAL TRYGGHET

Såsom i punkt 1.2 (se sid. 5) tidigare omnämnts grundar sig överenskommelsen på principen om likställighet mellan de fördragsslutande ländernas medborgare. Från denna princip härleds de flesta andra viktiga principer i överenskommelsen.

Juridiska avdelningen

26.4.1991

3.1

Jämställande av de fördragsslutande ländernas försäkringsperioder

I de s.k. väntetider som krävs för att rätt till pension skall uppkomma räknar bägge de fördragsslutande länderna till godo försäkringsperioder som fullgjorts i det andra fördragsslutande landet. Med de långa väntetiderna enligt det grekiska pensionssystemet (se punkt 2.2 sid. 7) kan försäkringsperioder som fullgjorts enligt det finska arbetspensionssystemet jämföras, förutsatt att perioderna inte sammanfaller. För sammanräkningen av försäkringsperioderna utfärdar Pensionsskyddscentralen för det grekiska kontaktorganet ett intyg över de försäkringsperioder som fullgjorts enligt arbetspensionssystemet i Finland. För att få pension skall den försäkrade likväl ha omfattats av det grekiska försäkringssystemet i minst 12 månaders tid.

Med stöd av artikel 6 stycke 1 i överenskommelsen skall den grekiska försäkringsanstalten också beakta sådana försäkringsperioder som fullgjorts enligt det finska arbetspensionssystemet, när anstalten beslutar om den försäkrades rätt att tillhöra den frivilliga försäkringen i Grekland. Pensionsskyddscentralen fastställer då på personens egen eller på IKA:s anhållan försäkringsperioderna enligt det finska arbetspensionssystemet.

Enligt överenskommelsen jämföras också försäkringsperioder i Grekland med den femårsperiod av bosättning i Finland som den finska arbetspensionslagstiftningen förutsätter. Ett villkor för detta är att den försäkrade fullgjort försäkringsperioderna genom eget arbete och att de inte sammanfaller med bosättningsperioderna i Finland. Genom sammanräkning av försäkringsperioderna i Finland och Grekland kan tiden från pensionsfallet till pensionsåldern eventuellt räknas till godo i invalidpensionen.

3.2

Utbetalning av pension utomlands

I artikel 5 i överenskommelsen föreskrivs att de pensioner som beviljats av de fördragsslutande länderna, med undantag av arbetslöshetspensionerna, skall betalas ut från det ena fördragsslutande landet till det andra. Det fördragsslutande landet skall också betala ut förmåner till medborgare i det andra fördragsslutande landet till ett sådant tredje land där förmåns-

Juridiska avdelningen

26.4.1991

mottagaren är bosatt. Det fördragsslutande land som betalar ut förmånerna kan likväl på tredje land tillämpa samma villkor och eventuella förmånsbegränsningar som det tillämpar på sina egna medborgare.

Den finska arbetspensionen skall utan begränsning betalas till Grekland och till grekiska medborgare. Däremot upptar överenskommelsen en bestämmelse om folkpensionssystemet enligt vilken förmåner inte betalas till tredje land på basis av överenskommelsen.

3.3

Bestämmande av tillämplig lagstiftning

Enligt artikel 7 i överenskommelsen skall de personer som omfattas av överenskommelsen försäkras i Grekland om de arbetar där. När arbetet utförs i Finland, skall arbetspensionsförsäkring och försäkring mot olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar tecknas i Finland och arbetsgivarens socialskyddsavgift erläggas till Finland. Dessutom skall sådana försäkringar som grundar sig på bosättning i Finland skötas i Finland om personen i fråga är bosatt här.

3.4

Undantag från regeln om tillämpning av sysselsättningslandets lagstiftning

3.4.1

Utsänd arbetstagare

Ett undantag från regeln om försäkring i sysselsättningslandet görs i fråga om utsända arbetstagare enligt artikel 8 stycke 1 i överenskommelsen. En sådan arbetstagare som av sin arbetsgivare blir utsänd till det andra fördragsslutande landet och som förblir i anställning hos sin arbetsgivare, kvarstår inom försäkringen i det sändande landet. En arbetstagare kan anses vara utsänd under högst 24 månader. En arbetstagare kan betraktas som en utsänd arbetstagare även om det redan på förhand är känt att hans förvärvsarbete i det andra fördragsslutande landet kommer att fortgå längre än den föreskrivna tiden om två år. För detta krävs dock behöriga myndigheters samtycke (artikel 10 i överenskommelsen). I övriga fall skall försäkring för arbetstagaren tecknas enligt sysselsättningslandets lagstiftning om han fortsätter att arbeta i landet efter utgången av den föreskrivna tiden.

Juridiska avdelningen

26.4.1991

En arbetstagare som utsänds från Finland till Grekland kan således vara en utsänd arbetstagare endast om han förblir i den finska arbetsgivarens anställning. Rätten att leda och övervaka arbetet skall bli kvar hos den finska arbetsgivaren, som också skall fortsätta att betala arbetstagarens lön. En arbetstagare som tar tjänst hos ett finskt företags grekiska dotterbolag är således inte utsänd i den bemärkelsen som avses i överenskommelsen. Inte heller en arbetstagare som på ort och ställe i Grekland anställs av ett finskt företag och som varit bosatt i landet redan innan anställningen inleds kan vara en utsänd arbetstagare. Arbetstagaren skall omfattas av socialförsäkringen i Finland när han blir skickad på arbetskommendering utomlands.

Efter att den föreskrivna utsändningstiden gått till ända skall försäkring för arbetstagaren tecknas i sysselsättningslandet. I specialfall kan ett undantag från detta göras genom ett gemensamt beslut av socialministerierna i de fördragsslutande länderna.

3.4.1.1

Intyg om utsändning

- a) Tillfällig sysselsättning i Grekland i finsk arbetsgivares tjänst

På ansökan utfärdar Pensionsskyddscentralen för arbetsgivaren eller arbetstagaren ett intyg om att arbetstagaren omfattas av finsk socialförsäkringslagstiftning under utsändningstiden i Grekland. Genom att förete intyget SF/GR 1 befrias arbetsgivaren och arbetstagaren från skyldigheten att erlagga socialskyddsavgifter till försäkringen i Grekland. Av intyget om utsändning framgår att arbetstagaren omfattas av hela den finska socialskyddslagstiftningen och att arbetstagaren jämte medföljande familjemedlemmar har rätt till sjukvård i Grekland. För att komma i åtnjutande av sjukförsäkringsförmånerna skall arbetstagaren lämna in intyget på närmaste IKA:s lokalbyrå. Samtidigt skall passen företes. Pensionsskyddscentralen tillställer det grekiska kontaktorganet, IKA, ett exemplar av intyget.

Förutom hos Pensionsskyddscentralen (sektionen för utländska pensionsärenden) kan intyg om utsändning också sökas via pensions- och olycks-

Juridiska avdelningen

26.4.1991

fallsförsäkringsanstalterna, Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och Folkpensionsanstaltens lokalbyråer.

Innan intyg om utsändning utfärdas skall Pensionsskyddscentralen bl.a. kontrollera att arbetsgivaren har anordnat pensionsskyddet för arbetstagaren enligt Finlands lagar. Detta har i praktiken visat sig vara problematiskt, eftersom intygen i allmänhet utfärdas när arbetskommenderingen börjar, och då finns ännu inte alla anställningsuppgifter om arbetstagaren registrerade.

Pensionsskyddscentralen skickar kopior av utfärdade intyg om utsändning till pensionsanstalterna, för att anstalterna skall kunna övervaka att arbetspensionsförsäkring har tecknats också för den tid personen är på arbetskommendering utomlands. - Intyg om utsändning behövs i allmänhet inte, om arbetstagaren till exempel reser till Grekland endast för en kort arbetsresa eller för ett studiebesök på högst en månad. Vid behov kan intyget utfärdas i efterhand.

b) Kvarstående inom den finska försäkringen med undantagstillstånd

Om utsändningstiden är längre än föreskrivna 24 månader och det anses ändamålsenligt att arbetstagaren kvarstår inom den finska socialförsäkringen, skall arbetsgivaren och arbetstagaren gemensamt anhålla om förlängning. I Finland skall ansökan lämnas in till försäkringsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet i god tid före utgången av den föreskrivna utsändningstiden. Det finns en särskild ansökningsblankett för detta ändamål.

c) Tillfällig sysselsättning i Finland i grekisk arbetsgivares tjänst

En arbetstagare som kommer från Grekland för att tillfälligt arbeta i Finland skall ha motsvarande intyg om utsändning som en arbetstagare som utsänds från Finland till Grekland. Blankett GR/SF 1 intygar att arbetstagaren omfattas av socialförsäkringslagstiftningen i Grekland och att han jämte medföljande familjemedlemmar har rätt till sjukvård i Finland. Intyget och passen skall företes vid anfordran. Ett exemplar av intyget tillställs Pensionsskyddscentralen genom förmedling av kontaktorganet i Grekland.

Juridiska avdelningen

26.4.1991

3.4.2

Övriga undantag

På resande personal som är sysselsatt på vartdera fördragsslutande landets territorium tillämpas lagstiftningen på den orten där företaget har sitt huvudkontor. Detta gäller personalen vid järnvägs-, landsvägs- och lufttransportföretag. Ett undantag görs i fråga om arbetstagare som inte är bosatta på samma fördragsslutande lands territorium där företaget har sitt huvudkontor (Artikel 8 stycke 2 i överenskommelsen).

Följande bestämmelse i överenskommelsen gäller endast Finland (se punkt 1.1 sid. 4): Fartygsbesättning skall försäkras enligt det fördragsslutande landets lagstiftning vars flagg fartyget för. I överenskommelsen ingår också en bestämmelse om de personer som arbetar ombord på fartyg när dessa är i hamn. Sådana personer omfattas av lagstiftningen i det fördragsslutande landet där hamnen ligger (Artikel 8 stycke 3 i överenskommelsen).

Enligt artikel 9 i överenskommelsen tillämpas överenskommelsen om social trygghet inte på personal inom diplomatisk beskickning eller konsulat.

En person som inte hör till personalen inom den diplomatiska beskickningen eller konsulatet men som är i anställning hos den diplomatiska beskickningen eller konsulatet eller i privat anställning hos en till personalen hörande tjänsteman och som är sysselsatt inom det andra fördragsslutande landets territorium kan inom tre månader från det att han inlett sin anställning välja enligt vilketdera fördragsslutande landets lagstiftning han skall försäkras. Finlands utrikesministerium skall underrättas om valet, om den försäkrade valt att omfattas av den finska lagstiftningen, och IKA i Grekland skall underrättas, om den försäkrade valt den grekiska lagstiftningen. Kontaktorganen i de fördragsslutande länderna underrättar också varandra om gjorda val.

Överenskommelsen tillämpas däremot på övriga statstjänstemän som av finska staten utsänds till Grekland. För dem skall pensionsförsäkring tecknas enligt finsk lagstiftning.

Juridiska avdelningen

26.4.1991

4

RÄTT TILL PENSION OCH BESTÄMMANDE AV PENSION

4.1

Bestämmande av den grekiska pensionen

De bestämmelser i överenskommelsen som gäller bestämmandet av den grekiska pensionen hänför sig till grundpensionssystemen i Grekland. Enligt huvudregeln tillämpar Grekland sin egen lagstiftning vid bestämmande av rätten till pension och vid beräkning av pensionsbeloppet.

Om rätt till pension inte uppkommer enbart på grund av i Grekland fullgjorda försäkringsperioder, kan den grekiska försäkringsanstalten beakta försäkringsperioder enligt det finska arbetspensionssystemet för att rätt till pension skall uppkomma. För invalidpensionen räknar den grekiska försäkringsanstalten med sina egna försäkringsperioder samman alla försäkringsperioder enligt det finska arbetspensionssystemet, om de perioder som fullgjorts i bägge länderna inte sammanfaller. För ålders- och familjepensionen beaktar den grekiska försäkringsanstalten däremot finska försäkringsperioder endast i den mån detta är nödvändigt för att karenstiden skall uppfyllas.

För att få pension från Grekland skall personen emellertid ha varit försäkrad i Grekland i minst ett års tid.

Om det har varit nödvändigt att också räkna till godo sysselsättningsperioder i Finland för att rätt till pension från Grekland skall uppkomma, räknar den grekiska försäkringsanstalten ut pensionen på ett sätt som avviker från landets egen lagstiftning. I sådana fall tillämpar den grekiska försäkringsanstalten i enlighet med artiklarna 18 och 19 i överenskommelsen den s.k. pro rata-metoden, när den räknar ut pensionen. Tillämpningen av denna metod innebär, att den grekiska anstalten till person som arbetat både i Finland och i Grekland betalar ut den delen av pensionen som motsvarar sysselsättningsperioden i Grekland.

Pro rata-metoden går ut på att den grekiska pensionen först beräknas enligt landets egen lagstiftning som om försäkringsperioderna i Finland och Grekland enbart fullgjorts i Grekland. Så erhålls "den teoretiska pensionen". Utgående från denna teoretiska pension räknar

Juridiska avdelningen

26.4.1991

försäkringsanstalten ut det beloppet av pension som skall betalas från Grekland. Beloppet erhålls genom multiplikation av det teoretiska pensionsbeloppet med förhållandet mellan försäkringsperioderna enligt grekisk lagstiftning och försäkringsperioderna enligt bägge de fördragslutande ländernas lagstiftning. Så erhålls den pension som skall betalas från Grekland, dvs. den s.k. pro rata-pensionen.

Inom det grekiska grundpensionssystemet för lantbruksbranschen inverkar försäkringsperiodernas längd inte på förmånsbeloppet. När pro rata-metoden tillämpas skall den jämnstora förmån som utges enligt systemet därför betraktas som det teoretiska pensionsbeloppet.

De bestämmelser i överenskommelsen som rör bestämmandet av pension gäller således endast grundpensionssystemet. När tilläggspension beviljas enligt understödkasssystemen, sammanräknas försäkringsperioderna således inte och pro rata-metoden tillämpas inte heller på dem. Tilläggspensionen kan likväl betalas ut från Grekland tillsammans med grundpensionen, om det finns förutsättningar för mottagande av tilläggspension enligt grekisk lagstiftning.

4.2

Bestämmande av den finska arbetspensionen

Den finska arbetspensionen bestäms också under överenskommelsens giltighetstid enligt finsk lagstiftning. Det här betyder att rätt till pension uppkommer och pensionen uträknas i enlighet med Finlands egen lagstiftning.

I den femårsperiod av bosättning i Finland som förutsätts i arbetspensionslagarna kan likväl försäkringsperioder enligt det grekiska systemet inräknas för att tiden mellan pensionsfallet och pensionsåldern skall kunna räknas till godo i invalidpensionen. Enligt artikel 17 i överenskommelsen om social trygghet kommer då i fråga sådana försäkringsperioder som den försäkrade fullgjort i Grekland genom eget arbete. Försäkringsperioderna får inte sammanfalla med bosättningsperioderna i Finland.

4.3

Beaktande av försäkringsperioder i tredje land

För att rätt till pension från det fördragslutande landet skall uppkomma kan de fördrags-

Juridiska avdelningen

26.4.1991

slutande länderna med stöd av artikel 21 i överenskommelsen på den försäkrades anhållan också beakta sådana försäkringsperioder som denne fullgjort i tredje land. Detta förutsätter att både Grekland och Finland har ingått en överenskommelse om social trygghet med landet och att överenskommelserna också upptar bestämmelser om sammanräkning av försäkringsperioderna.

4.4

Samordning av förmåner

Enligt artikel 6 i överenskommelsen kan bestämmelserna om minskning och indragning av förmåner i det ena fördragsslutande landets lagstiftning också tillämpas på sådana förmåner eller arbetsinkomster som erhålls från det andra fördragsslutande landet. T.ex. pensioner och andra socialförsäkringsförmåner som betalas ut från bägge länderna kan samordnas på samma villkor som gäller om samordning av förmåner enligt landets egen lagstiftning. I det ena fördragsslutande landet förtjänade inkomster kan likaså beaktas vid beviljande av inkomstbundna pensioner från det andra fördragsslutande landet. Den grekiska pensionen kan t.ex. reduceras om personen i Grekland eller i Finland i arbetsinkomst har förtjänat mer än 35 gånger så mycket som en icke yrkeskunnig arbetstagare har i minimilön i Grekland.

I artikel 6 stycke 3 i överenskommelsen ingår dessutom en bestämmelse som endast gäller Grekland och enligt vilken inkomst från Finland dock endast delvis kan beaktas vid beviljande av socialförsäkringsförmån från Grekland, dvs. i proportion till de i Finland och Grekland fullgjorda försäkringsperioderna. Det är här fråga om samma sak som vid beräkningen av den teoretiska och pro rata-pensionen när den grekiska ålderspensionen bestäms. (Ang. beräkningen av den grekiska pensionen se punkt 4.1 sid. 14).

5

SÖKANDE AV PENSION OCH DATATRAFIKEN MELLAN DE FÖRDRAGSSLUTANDE LÄNDERNA

Enligt överenskommelsen är myndigheterna och försäkringsanstalterna i de fördragsslutande länderna skyldiga att bistå varandra. Datatrafiken mellan de fördragsslutande länderna sköts genom förmedling av kontaktorganen på det

Juridiska avdelningen

26.4.1991

sätt som föreskrivs i tillämpningsöverenskommelsen. Kontaktorganens adresser anges i punkt 7 på sid. 22.

Enligt artikel 30 i överenskommelsen kan korrespondensen mellan de myndigheter och försäkringsanstalter som tillämpar överenskommelsen föras på engelska. I tillämpningsöverenskommelsen föreskrivs dessutom särskilt att korrespondensen mellan de fördragsslutande ländernas kontaktorgan uteslutande skall föras på engelska.

5.1

Sökande av pension

Vid sökande av pension från Finland och Grekland används respektive lands egna ansökningsblanketter. Pensionsansökan blir dock anhängig samtidigt i bägge de fördragsslutande länderna, när ansökan har lämnats in till försäkringsanstalten i det ena fördragsslutande landet. Detta förutsätter att sökanden lämnar in pensionsansökan enligt det andra fördragsslutande landets lagstiftning inom sex månader från det att han lämnat in sin första pensionsansökan. (Artikel 34 stycke 2 i överenskommelsen). I Finland kan ansökningarna lämnas in till samma anstalter som tar emot Finlands nationella pensionsansökan. Ansökan om pension från Grekland tillställs dock alltid kontaktorganen i Finland, dvs. Pensionsskyddscentralen eller Folkpensionsanstalten, för vidarebefordran till Grekland. I Grekland skall ansökan i regel lämnas in till försäkringsanstalten på boningsorten.

5.1.1

Förfarandet i Finland

När det framgår av den finska arbetspensionsansökan, att sökanden har arbetat i Grekland, skall pensionsanstalten tillställa sektionen för utländska pensionsärenden vid Pensionsskyddscentralen kopior av ansökan, läkarutlåtanden och eventuella andra handlingar som rör anställningen i Grekland. Sektionen sänder sökanden pensionsansökningsblanketten för Grekland att fylla i.

När sökanden returnerat blanketten till Pensionsskyddscentralen, vidarebefordras den till det grekiska kontaktorganet. Till ansökningsblanketten fogas kontaktorganens inbördes kontaktblankett, som används för att be

Juridiska avdelningen

26.4.1991

om och förmedla de tilläggsuppgifter som bl.a. pensionsanstalterna behöver. Det finska kontaktorganet bestyrker också riktigheten av de i ansökan angivna personuppgifterna. Koden för den grekiska pensionsansökningsblanketten är GR/SF 6.

5.1.2

Förfarandet i Grekland

När det framgår av den grekiska pensionsansökan, att den försäkrade har arbetat och/eller varit bosatt också i Finland, tillställer den grekiska försäkringsanstalten sökanden för ifyllnad blanketterna för sökande av pension från Finland, som uppgjorts för tillämpningen av överenskommelsen och som Pensionsskyddscentralen och Folkpensionsanstalten skickat till Grekland. Koden för den arbetspensionsblankett som uppgjorts för Grekland är SF/GR 6A och för folkpensionsblanketten SF/GR 6B.

Kontaktorganet i Grekland skickar till Finland de finska pensionsansökningsblanketterna, eventuella läkarutlåtanden och de handlingar som rör anställningarna i Finland samt sin egen kontaktblankett. Pensionsskyddscentralen utreder när ansökan blivit anhängig, innan ansökan vidarebefordras till pensionsanstalten.

5.1.3

Dröjsmålsförhöjning

Vid beräkning av dröjsmålsförhöjning enligt finsk lagstiftning anses den finska pensionsansökan ha lämnats in först när den jämte erforderliga bilagor anländer till den finska pensionsanstalten. (Artikel 34 stycke 3 i överenskommelsen).

5.2

Meddelande om beslut och om ändringar i uppgifterna om pensionstagaren eller i hans förhållanden

Ett beslut i ett pensionsärende skickas direkt till sökanden. Kontaktorganen underrättar varandra om besluten. Försäkringsanstalterna skall genom kontaktorganens förmedling tillställa varandra sådana uppgifter som kan inverka på förmånmottagarens rätt att erhålla förmåner enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning. Av den anledningen skall förmåns-

Juridiska avdelningen

26.4.1991

mottagaren i det finska arbetspensionsbeslutet
uppmannas meddela om förändringar i sina
förhållanden.

Pensionsfallsmeddelandena ges på normalt vis. Då
pensionsfallskortet fylls i, skall följande
beaktas:

Om pensionstagaren eller sökanden är grekisk
medborgare, antecknas i ruta 53 på pensions-
fallskortet som medborgarskapskod 045 enligt
förteckningen över statskoder. I ruta 54
antecknas mottagarens bosättningsland enligt
förteckningen över statskoder.

5.3

Förskott på pension och utbetalning av ett för stort belopp i
pension

I artikel 36 i överenskommelsen föreskrivs om
innehållning av förmån som beviljas av det ena
fördragsslutande landet för försäkringsanstal-
tens i det andra fördragsslutande landet
räkning.

När försäkringsanstalten i det ena fördrags-
slutande landet har utgivit ett förskott, kan
anstalten anhänga om att försäkringsanstalten i
det andra fördragsslutande landet verkställer
innehållning på förmån som av denna beviljats
för samma tid som förskottet.

Också när försäkringsanstalten i det ena
fördragsslutande landet har betalat ut för
mycket i pension kan anstalten anhänga om att
försäkringsanstalten i det andra fördrags-
slutande landet innehåller en förmån som av
denna beviljats för samma tid.

I regel skall den förmån som innehålls på grund
av förskott eller utbetalning av ett för stort
belopp hänföra sig till samma tid som förskottet
eller det för stora beloppet. Ett ytterligare
villkor är att utbetalningen av det belopp som
innehålls börjar senare än utbetalningen av
förskottet eller det för stora beloppet.
Överenskommelsen upptar emellertid särskilda
stadganden för det fall att det inte finns någon
sådan förmån som erläggs senare eller att dess
belopp inte är tillräckligt stort för att täcka
hela förskottet eller det för stora beloppet.
Enligt dessa bestämmelser kan innehållning även
verkställas på löpande förmåner som betalas från
det andra fördragsslutande landet, förutsatt att

Juridiska avdelningen

26.4.1991

ett sådant förfarande är möjligt enligt lagstiftningen i det fördragsslutande landet som verkställer innehållningen.

5.4

Anförande av besvär

Besvär i ett ärende rörande pension anses ha blivit inlämnade inom utsatt tid, när de inom denna tid lämnats in till det ena fördragsslutande landets myndighet eller försäkringsanstalt. Den som mottar besvärsskriften skall på handlingen anteckna ankomstdatum och direkt eller via kontaktorganet vidarebefordra besvärsskriften till myndigheten eller anstalten i det andra fördragsslutande landet (artikel 34 stycke 1 i överenskommelsen).

5.5

Verkställande av läkarundersökningar

Pensionsskyddscentralen eller Folkpensionsanstalten i Finland och IKA i Grekland kan med stöd av artikel 13 i tillämpningsöverenskommelsen låta verkställa läkarundersökningar på anhållan av försäkringsanstalten i det andra fördragsslutande landet. Det är möjligt att anhålla om sådana undersökningar för fastställande av arbetsoförmåga hos sökande eller mottagare av invalidpension. Anhållan skall framföras via kontaktorganen, och det är också kontaktorganen som underrättar försäkringsanstalten om resultatet av undersökningen. Utgifterna för läkarundersökningarna ersätts inte mellan länderna.

6

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSERNA I ÖVERENSKOMMELSEN

Bestämmelserna i överenskommelsen om social trygghet tillämpas också på sådana pensionsfall som inträffat före överenskommelsens ikraftträdande. Försäkrings- och bosättningsperioder som fullgjorts redan tidigare beaktas också när beslut fattas om rätten till pension och om beviljande av pension. Utbetalningen av pension med stöd av överenskommelsen inleds dock tidigast från den dagen då överenskommelsen träder i kraft.

Person som fått avslag på sin pensionsansökan på grund av nationalitet eller vars pension indragits till följd av att han varit bosatt i ett annat land, skall på ansökan beviljas pension

Juridiska avdelningen

26.4.1991

enligt bestämmelserna i överenskommelsen.

Pension som beviljats redan före överenskommelsens ikraftträdande kan justeras på pensions- tagarens ansökan. En justering kan inte leda till en minskning av pensionsbeloppet. Justering kan också äga rum utan ansökan.

Stadgandena om preskription och indragning i de fördragsslutande ländernas lagstiftning tillämpas inte i samband med beviljande eller justering av pension i ovan nämnda fall, om personen lämnar in sin ansökan inom två år från det att överenskommelsen trätt i kraft. Om det har förflutit mer än två år från överenskommelsens ikraftträdande, när ansökan lämnas in, börjar rätten till förmån först från den dagen då ansökan inlämnas, ifall lagstiftningen i det fördragsslutande landet som beviljar förmånen inte upptar fördelaktigare stadganden beträffande när utbetalning av förmån skall inledas.

Juridiska avdelningen

26.4.1991

7

FÖRTECKNING ÖVER DE I ÖVERENSKOMMELSEN AVSEDDA KONTAKTORGANEN

Pensionsförsäkring:

Pensionsskyddscentralen
PB 11
00521 HELSINGFORS

Folkpensionsanstaltens pensionsavdelning
PB 78
00381 HELSINGFORS

IKA (Socialskyddsanstalten)
Odos Agiou Konstantinou 8
102.41 Athens
GREECE

Sjukförsäkring: Folkpensionsanstaltens sjukförsäkringsavdelning
PB 450
00101 HELSINGFORS

IKA

Olycksfallsförsäkring:

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund
Bulevarden 28
00120 HELSINGFORS

IKA

Övriga avtalsärenden i Finland:

Social- och hälsovårdsministeriet
Försäkringsavdelningen
PB 267
00171 HELSINGFORS

Arbetslöshetsförsäkring och familjeförmåner i Grekland

O.A.E.D (Arbetskraftsorganisation)
Odos Thrakis 8
Trachones Attikis 166.10
GREECE